Ч. 61 Четвер 17 (29) Марта 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

По з'їзді мужів довіря.

IV.

Гадка, щоби зажадати від послів Вахнянина і Барвіньского поясненъ, була в своїй сути добра. Має хтось що против одного або другого посла, нехай вислухає его, нехай скаже ему: ти так а так зробив, а то після моєї думки єсть зле, бо треба було так а так зробити. Посол знову один або другий нехай скаже, що і як він робив та длячого, а тогди всі зібрані, знаючи що і як, нехай осудять. В такий спосіб можна дійти до згоди і консолідациї, але не пристрастию, не ставленєм себе на становище якогось судиї, що має давати вирок на смерть або житє, як то зробив пос. Король. Видко, що по промові дра Короля мусіла була настати серед мужів довіря дуже погана ситуация, коли єї налякав ся аж пос. Романчук і видів ся спонуканим завізвати зібраних, щоби вели наради спокійно і обєктивно.

Можна би думати, що пос. Королеви все таки, мимо его пристрастного виступленя ходило о згоду; він же завзиваючи пос. Вахнянина до поясненя свого поступованя зазначив навіть, що то поясненє прискорить „нашу примирительну акцию“. Так ні, ему не ходило о згоду і консолідацию, а противно о зовсім щось иншого; у него не був навіть на думці загальний інтерес, він навіть і не думав о тім, чи треба доводити до розбитя клюбу руского у Відни; у него — так бодай виходить із справозданя „Галичанина“ — була виключно лиш особа пос. Вахнянина на думці, він готов би був вже помирити ся хоч би навіть і з пос. Барвіньским, щоби лиш допечи та досолити пос. Вахнянинови. В „Галичанині“ прецінь виразно сказано: „При пятій точці підніс др. Король своє предложенє що-до поведеня і становища пос. Вахнянина в Раді державній і заявив, що предложенє то поставив при дискусиї над першою точкою для того, бо бояв ся, що пос. Вахнянин при пятій точці вийде із салї зборів“. Видко з того що др. Король навіть вже не їхав на збори мужів довіря з тою гадкою, щоби робити згоду, при першій точці нарад було ему байдуже, о що і о кого розходить ся, він майже й не чув, що при сій точці говорить ся, бо у него на думці сидів заєдно лиш Вахнянин та мучив его так, що ему мало аж голова не розскочилась; він не міг вже видержати тої муки і длятого зараз при першій точці мусїв виступити против ненавистного ему Вахнянина та завотувати ему хоч неформально вотум недовіря. Так отже справа загальна зійшла на справу чисто личну і добро цілого народу, котре так часто має ся у нас на устах і найчастійше майже лиш за то славить ся людий ревними патріотами, підпорядковано під личну ненависть. Єсть се дуже характеристичний момент із нарад мужів довіря і ми умисно ширше о нім розписали ся, бо він не лиш характеризує саму нараду мужів довіря, але й має для нас ту науку, що як-раз пристрасть заводить незгоду і треба насамперед усунути пристрасть, коли хоче ся заводити згоду, бо одна другу виключає.

Наївно-ідеальна мусіла бути промова мужа довіря дра Стахури, коли можемо судити о ній з того, що подав „Галичанин“. Сей муж довіря представляє собі дуже легко згоду: кинути заслону на минувшість, подати собі руки і може ще — як казав Kur. Lwow. — засьпівати „Многая літа“, тай згода готова. То був би певно найлекший спосіб, коли-б всї люди були такої ідеальної вдачі, як п. Стахура. Але показує ся, що й він не такий дуже ідеальний, як виходило би з его бесіди. Він зробив докір Впреосьв. Митрополитови, що той князь церкви виступає против народу. Ми переконані, що п. Стахура не зробив того докору на підставі свого власного досьвіду, а повторив лиш то, чого начитав ся з „Галичанина“ або з яких других часописий. Як би п. Стахура знав докладно діяльність Є. Екск. Впреосьв. Митрополита, певно би того не сказав. Але судити вільно кождому, лиш от що: прецінь і Впреосьв. Митрополит взглядно его відпоручник був также запрошений до робленя згоди. Що не явив ся, то инша річ; але коли мужі довіря мали дійстно заведенє згоди на оці, то не повинні були виступати з інвективами против людий, котрі не могли перед ними оправдати ся, хоч би вже лиш для того, щоби показати, що у них на ціли не розбивати, але сполучати.

Дальшою ознакою нещирости для заведеня згоди і консолідациї в рускім народі була поставлена — як каже Галичанин — сторонниками „старорускої“ партиї слідуюча зміна першої точки: „Стоїмо на национальній основі і хочемо дальше на ній розвивати ся яко полїтично самостійний нарід остаючи при вірі і обрядї отцїв наших“ і т. д. Хто поставив сю зміну, не знаємо; догадуємо ся лиш, що она була випливом тих нарад, які відбували ся в москвофільскім таборі вже тогди, коли в таборі т. зв. народовскім, ще нікому й не снило ся, коли видїл „Народ. Ради“ лагодив ся до зборів свого товариства. Але все одно, хто єї укладав; щирости і правди в ній нема. „Стоїмо на нацио-

---

4)

Із сьвіта звізд.

(Дальше).

Із попередного вже знаємо, що о жиючих єствах на таких звіздах як наше сонце і більші планети, як Юпітер, Сатурн, Уранос і Нептун не може бути бесїди, позаяк там майже зовсім певно нема условий до такого житя орґанічного, яке бодай ми єсьмо в силї поняти. Наше сонце і більші его планети ще горять та ще не остигли зовсім. Остають ся нам ще лиш менші планети як: Меркур, Венус і Марс. Гляньмо отже коротко на то, що звістно о сих планетах.

Меркур єсть найблизше до сонця, бо его віддаленє виносить всего лиш 8 мілїонів миль. Він потребує несповна 88 наших днів, щоби обічи раз доокола сонця, отже пори року, весна, літо, осїнь і зима, мали би на нїм пересічно 22 днів. Коли-б отже було на нїм яке орґанічне житє подібне до нашого на земли, то мусїло би в певній мірі дуже скоро розвивати ся, при впрочім однакових відносинах чотири рази скорше як на нашій земли. Доси однакож не добачено на Меркурі щось такого, що можна би порівнати з відносинами на земли, а в додатку ще єсть Меркур звернений завсїгди лиш одною стороною до сонця; коли отже на одним его боцї єсть вічно нечувана спекота, то на другім боцї єсть знов нечувана студїнь. Відносини на Меркурі не сприяють розвоєви якихсь живих тварий, таких, як ми їх понимаємо.

Друга найблизша до сонця планета єсть Венус, та сама, котра у нас світить раз дуже ясно вечером і длятого називаєсь вечірною зорею, а другий раз рано і тогди називає ся раннґою зорею. Венус видко тепер лиш досьвіта на всхідвім небі; в лютім було єї дуже добре видко вечером на західнім небі яко вечірну зорю, де она сьвітила зараз по заході сонця. Єсть то найбільше нам знана з погляду звізда, котра у всїляких повірках, в релїґії і поезиї грає велику ролю. Давнїйше думано, що то дві звізди, з котрих одна сьвітить вечером а друга рано і для того мала она аж дві назви, вечером називала ся Гесперус а рано Фосфорус (сьвітлоносець). Венус кружить доокола сонця майже рівним колесом і єсть віддалена від него на 108 міл. кільометрів або звиш 14 міл. миль. Цікаве то, що ся планета представляє нам в дальновиді такі самі зміни, як наш місяць: раз видко з неї лиш малесенький серпок, то знов половину, відтак показує ся в повни, або гине і переміняє ся з вечірної зорі па ранну. Венус єсть отже темною планетою, подібною до нашого місяця і сьвітить лиш тогди, коли дістане сьвітло від сонця. Але коли на місяци видко вже голим оком якісь темні пятна, котрі, як знаємо, представляють ся нам в дальновиді яко величезні гори, то на планеті Венус не можна майже нїчого добачити і длятого аж до найновійших часів було дуже трудно означити, кілько она часу потребує, щоби обернути ся раз доокола сонця. В грудни минувшого року була она найдальше віддалена від сонця і єї було дуже добре видко в полудневих сторонах нашої землї, а учені вибирали ся тогди обчисляти єї круженє доокола своєї оси. Як випали ті обчисленя, того доси не знаємо сказати. З тими обчисленями лучила ся ще друга справа.

Як сказано, Венус єсть темною планетою, котра може аж тогди заясніти, коли впаде на но сьвітло сонця. Але на неосьвітленій єї части, на тій отже части, на котрій на планеті єсть ніч, видко часами якесь дивне дуже слабоньке сьвітло, подібне до сьвітла від фосфорових головок сірників. Сьвітло се показуєсь лиш місцями і єсть доси для нас незрозумілим ще з'явищем. Чи найновійші розслїди викрили що в сїм напрямі, також ще не знати; то єсть лиш певною річию, що Венус не має місяця, як то давнїйше думано. Впрочім були би условя до орґанічного житя вже догіднїйші на сїй планеті, хоч би лиш длятого, що она вже стверділа і представляєсь в подібнім станї як наша земля, однакож доси не дало ся викрити нїяких других точок, що могли би послужити до порівнаня з землею. Ще навіть, як вже сказано, не знати напевно, чи Венус дійстно обертає ся около своєї оси, а італїяньский учений Скіяпареллї догадуєсь навіть, що Венус,

нальній основі“ — сказано там. Та на якій национальній? — спитаємо; чи на німецкій, чи на польскій, чи на хіньскій, чи може — будьте отверті і скажіть правду — на московскій?

За тою зміною промовляв пос. Кулачковский і зазначив вже зовсім виразно і щиро, що єму розходить ся о то, щоби в проґрамі помиреня не було того, що сказав пос. Романчук дня 25 падолиста 1890 р. Пос. Кулачковский звернув ся ще й до пояснень пос. Романчука та сказав єму, що він що-до свого заявленя в 1890 р. міг був преці порозуміти ся з чотирма членами комісиї парляментарної руского клюбу, а того не зробив. Пос. Кулачковский зробив отже пос. Романчукови докір нещирости в давнім поступованю. По нашій думці повинен був пос. Романчук, коли бажав дійстно згоди, вияснити тепер все, як було, а тогди було-б ясно показало ся, хто хоче а хто не хоче згоди і по чиїй стороні правда і щирість.

Нещиро і не по справедливости жалує ся пос. Кулачковский на то, що заявлене посла Романчука містило в собі обжалованє „старорускої“ партиї о зраду державну. По нашій думці там того не було, а коли можна що витягнути із того заявленя, то хиба лиш зраду власного народу. В Австриї можна однакож признавати ся до якого хто хоче народу, в тім не містить ся ще ніяка зрада, а на зраду рідного народу, зроблену на власній особі нема нігде в сьвіті ніяких постанов карних.

Так само не було щирости і правди в предложеній о. Давидяком зміні до першої точки проґрами помиреня. Поминаємо вже то, що розумів о. Давидяк під „руским народом в Австриї“; коли би ми мали отверто і щиро сказати, сказали би, що о. Давидяк належить до тих, котрі дуже боять ся того, щоби наш нарід, борони Боже, не числив більше як три міліони душ, а вже ніяк щоби не сьмів зачисляти до себе людий, що живуть десь поза Австриєю, хоч би й в Америці, яко люди самостійні. Але нехай нам о. Давидяк скаже так щиро, з рукою на серци і під словом сьвященика, що він думав під словами: „при вірі своїх отців?“ Коли-б о. Давидяк думав щиро і по правді, то був би мусів то саме сказати, що сказав нотар п. Лушпиньский: і стоїмо при католицкій церкві.

Найщирійше поступили собі на раді репрезентанти радикалів; они заявили ясно і виразно, чого хотять і в чім можлива згода: відкинути народність, відкинути церков а взятись до праці, розуміє ся в їх дусі а тогди настане згода в практичній роботі політичній.

Ми розібрали по змозі критично і обективно наради мужів довіря, о скілько они звістні, а тепер ще слівце о мужах довіря взагалі. Хто то у нас ті мужі довіря? То по найбільшій части люди, хоч честні і патріоти, може й без упереджень партийних, але люди котрі мало або й зовсім не знають, що діє ся; они інформують ся лиш з „Діла“ або „Галичанина“ — чуємо вже що хтось каже злобно: ну та й з Народної Часописи — а відомости свої з „високої“ політики доповняють всілякими сплетнями заношеними зі Львова, або творять собі всілякі комбінациї читаючи між рядками своїх прибочних орґанів. І тих людий скликує ся відтак на паради, на котрих має ся рішати справи, о котрих они не мають нераз і понятя, бо просто не знають, що єсть. То по нашій думці не мужі довіря, а прості демонстранти в одну або другу сторону і люди добрі до ширеня якихсь поглядів політичних на провінциї. Ми мусимо ще насамперед витворити собі правдивих мужів довіря, а тогди аж будемо могли відзивати ся до їх суду і ждати від них директиви. Але таких мужів довіря виробимо між собою лиш щиростию і правдою у всякій народній роботі.

Допись.

З Балич подорожних в повіті жидачівскім.

(Передновок. — Трийцять пять вдовиць. — Лихі дороги. — Реґуляция Сьвічи)

Зближає ся весна, а з нею і гірка біда для нещасних селян. Бувало давнійше, тїшить ся рільник і зарібник разом, що по обсїві зістане ся насіня і для бідного подїлити і на передновок вистане і троха на податок обірве ся. Були колись добрі роки. А от 1893-ий рік зруйнував нас цїлком. Нема що ні сїяти, ні садити. Ріка Сьвіча все знищила. А тимчасом весна за плечима, поля годі лишати облогом, засїяти би треба, а нема чим. Тому наша громада подала просьбу до Старости і Видїлу пов., щоби зглянули ся над бідою громади та дали поміч або в збіжу або в грошах і то поки час, щоби не було запізно. Ми маємо надію, що чей нам тої помочи не відмовлять, бо инакше не знаємо, що й чинити. А то не лиш у нас така біда, а у всїх селах від Гошови аж до Мелнича понад Сьвічу до Днїстра. Всї визирають помочи на засїви і для себе на передновок.

Друга біда наша така: У нашій громадї Баличах, хоч та громада й не надто велика, єсть 35 вдовиць, 4 вдївцї, старцї, калїки. З тих 35 вдовиць єсть 10 около 75-лїтних, 5 калїк, а 20 обтяжених численною дїтворою. Тї дїти, почорвїлї з голоду, обдерті ходять як сновиди по улицях — аж серце болить на них дивити ся, бо то не має нї що їсти, нї в що одягнути ся. Поминувши се, що для громади, они тягарем, але бо они з голоду і холоду можуть дуже легко захорувати на який тифус або що, і тогди громада цїла в страху о своє житє. Як же помогти тим сиротам, коли люди самі нїчого не мають? Написали ми і о тім до Старовства і Видїлу, може що порадять, поможуть тим сиротам, щоби бідна громада не мала ще й з того боку клопоту тяжкого.

Третя біда. В Баличах публичні дороги такі попсовані, що по них уже якими будь кіньми їздити годї. А все через то, що з Балич сотки фір вивозять дрова. Застрягне віз з худобою в болотї і тогди хиба колами та друками виважуй все з болота. Що притім і люди наморду ють ся і худоба знївечить ся, не треба і казати. Староста жидачівский п. Галицкий вистарав ся був о запомогу 300 зр. на направу дороґи в р. 1893, але така запомога то капля води в мори. То треба на самі Баличі на дорогу до воженя шутру хоч тисяч зр., аби дорогу бодай сяк-так направити і безоднї болота засипати.

Біда, кажуть, не сама ходить, а все в парі, та й то ще коби в парі, а то їх по кілька разом збирає ся людям на лихо. Ми ще торішних повений не забули і з біди по нїй не видобули ся, а ту вже весна йде і ми знов мусимо дивити ся, як нам Сьвіча грозить загладою від границї ланів соколівских. Вправдї вже і плян і кошторнси на реґуляцию Сьвічи готові, та що-ж, коли та справа йде дуже помалу, а ту небавом дощі впадуть, вода сплине з гір і буде знов повінь та загибіль на людий і маєток. Не буде навіть часу сховати ся перед смертию на високі дерева, а де тепер село, там буде шутер і вода. Нинї можна би за 2000 зр. направити русло ріки і люди мали би заробок на тяжкий передновок, а потім і за богато тисяч не дасть ся лихо направити. З Балич збирає ся депутация їхати до п. Намістника з просьбою, щоби приспішив якось реґуляцию Сьвічи.

Такі в нас новини і ми просимо, помістїть то, а чей хто зглянеся на наше нещасне село.

Перегляд політичний.

Pol. Corr. доносить, що завтра розпочинають ся як щорічно під проводом ґр. Кальнокого наради спільних міністрів в справі ул-

---

так само як і Меркур суть лиш місяцями сонця, значить ся, що они звернені до сонця заєдно лиш одною стороною, та що на них нема анї воздуха, анї води. Коли-б отже на сих планетах і були якісь жиючі єства, то они мусїли би бути того рода, що обходили би ся без воздуха і без води; мусїли би то бути єства своєю природою або значно висші або далеко низші, як люди на земли.

Далеко цікавійше представляє ся нам четверта з ряду від сонця планета Марс; єго можна тепер, але лиш з великим трудом, доглянути перед всходом сонця. В догідних порах можна єго дуже легко розпізнати поміж иншими звіздами по єго червонім сьвітлї. Марс єсть споміж головних планет найменшою, бо має в промірі всего лиш 6.700 кільометрів або около 900 миль; від сонця єсть він віддалений 32 міл. миль, а до землї підходить найблизше на 7 міл. миль і длятого єсть нам лїпше знаний, як кожда инша планета. Марс потребує 686 днів, або рік, 10 місяцїв і 15 днів, щоби раз оббічи доокола сонця. День на Марсї має так само як і у нас 24 годин, за то пори року суть там майже два рази так довгі як у нас. При рівних впрочім обставинах було би житє орґанїчне на Марсї майже два рази довше, як у нас на земли, але при більше сприяючих обставинах могло би бути далеко буйнїйше і совершеннїйше як у нас. Червоне сьвітло Марса можна лиш тим пояснити, що на нїм єсть такий самий воздух як і у нас на земли; він втягає в себе значну часть сонїчного сьвітла, з котрого лиш 27 процент відбиває ся назад і доходить до нас яко червоне світло. Возьмім же тепер на увагу первістний розвиток планет. В осередку утворило ся сонце і стоїть там тепер в такім станї, в якім єго видимо нинї. Зараз за сонцем іде Меркур, котрий, можна-б сказати, перестав вже жити; він перейшов в той сам стан, в якім єсть нинї наш місяць. До подібного стану доходить Венус, бо як здає ся, она вже також заєдно лиш одним боком звернена до сонця, а фосфоризуюче на нїй сьвітло єсть може доказом, що она в теперішній порі вже догарає. За нею іде земля, котра перебуває пору, в котрій знаходить ся на нїй орґанїчне житє і жиючі та сьвідомі себе єства, звані людьми; лиш давна часть єї, теперішний місяць, завмер вже на віки. За землею іде Марс, в своїм складї дуже подібний до землї, а за сим іде горіючий ще Юпітер з 5 місяцями; дальше Сатурн з своїми трома величезними обручками, грубими на 20 до 30 миль і з 8 місяцями. Найновійші розслїди показали, що тї обручки на Сатурнї дійстно розділили ся та що они не складають ся з одної цїпкої маси, але з множества окремих сьвітових тїл, котрі, може бути, колись розпадуть ся і розсиплють ся. Уранос і Нептун так далеко від нас і так мало їх знаємо, що годї о них щось певного сказати.

Зі всего повисше сказаного можна то вносити, що Марс стоїть в розвитку нашого сьвіта сонїчного по серединї; відійшов вже дуже далеко від того стану, в якім знаходять ся Юпітер, Сатурн, Уранос і Нептун, не дійшов ще мабуть до того стану, в якім знаходить ся нинї наша земля, а ще дуже далекий, далеко дальший як наша земля від того стану, в якім знаходить ся наш місяць, Венус і Меркур. Марс представляє нам молоденький сьвіт, на котрім по всїй імовірности можуть бути жиючі, розумні і сьвідомі єства. Чи они так само або бодай подібно збудовані і чи обдаровані такими самими прикметами духа і тїла, чи висшими або низшими, то инше питанє. Коли-б однакож хтось хотїв розбирати, розуміє ся лиш догадочно, то питанє, чи тї жиючі єства на Марсї суть висші або низші як подібні їм люди на земли, то можна би скорше рішити ся на відповідь що висші, а то хоч би лиш з того взгляду, що житє орґанїчне на Марсї триває мабуть довше і єсть буйнїйше, як у нас на земли.

Все, що доси розслїджено на Марсї, можна коротко ось так розповісти: На обох бігунах Марса єсть снїг і лїд так само як і на земли. Коли на північній або на полудневій півкули Марса єсть лїто, то та ледова покрива тає і лишає ся з неї лиш мала частинка; через зиму она знов нарастає. Звіздар Пікерінґ зробив у звіздарни в Арекіба в Перу від 9 липня аж до 24 вересня 373 рисунків з Марса, змірив на нїм полосу снїгову і означив на нїм докладно 92 точок. Сконстатовано, що на полудневім бігунї Марса стопила ся до 33 днів снїгова полоса, що займала 6 міліонів квадратових кільометрів, аж до одної третини. Пори року зміняють ся на Марсї так само як у нас на земли, лиш що сонце засягає там значно висше поза рівник як у нас; у нас засягає оно на 23 і пів степеня, а на Марсї 24 і дві пятих

женя спільного буджету. В нарадах сих возьме участь і угорский президент міністрів Векерле.

На Угорщинї настала криза. З Будапешту доносять: В кругах парляментарних ходить чутка о непорозуміннях в міністерстві і в партиї лїберальній. Кажуть що секретар державний Юл. Андраші подав ся до дімісиї і що також мають подати ся до дімісиї ще й иньші члени правительства.

Є. Вел. Цїсар санкционував закон краєвий дозваляючий громадї міста Яворова побір додатку громадского від пива.

Новинки.

Львів дня 28 марта.

— **Іменованя.** Греко-кат. катихитом при ґімназиї в Дрогобичи іменований о. Полієвкт Кмит, професор права церковного в перемиській семинариї духовній.

— **Конкурси.** Маґістрат міста Городка розписав конкурс на посаду міского секретаря з платнею 1000 зр. і двома 5-лїтними додатками по 150 зр. Поданя треба вносити до кінця цьвітня. — Окр. Рада шк. в Сокали розписує конкурс на кільканацять посад учительских з речинцем до половини цьвітня.

— **Митрополича консистория** оповіщує: З причини, що в тутешній митрополичій консисториї відбувають ся в четвер кождого тижня засїданя, на котрих рішають ся справи цїлої архідієцезиї, длятого повідомляє ся всч. духовеньство, щоби в сказаний день нїхто як для одержаня канонїчної інституциї на парохії, так і в иньших справах не являв ся в митрополичій консисториї, лише в других днях тиждня.

— **В справі жертв на будову руского театру** одержуємо таку звістку: Покійний Теофіль Мандичевский оставив на будову руского театру з узбираних гроший 100 зр. в облїґациях, 40 зр. в нотах банкових, 4 зр. 90 кр. і 1 гелер в пущї разом з найдокладнїйшим списом давців і з рахунком. Гроші тоті прислала жена покійного, совітникова Мандичевска, на руки підписаного. Подрібний виказ як жертв так і жертвуючих буде пізнїйше оголошений. — У Львові дня 26 марта 1894. — *Василь Ільницкий.*

— **Товариство „Читальня“ в Бродах** устроює в недїлю дня 1. цьвітня с. р. аматорске представленє. Аматори відограють мельодраму Корженьовского „Верховинцї“, а між дїями відтанцюють коломийку в чотири пари і танець опришків. Початок о год. 7 і пів вечером.

— **Убийство.** В селї Плішникові в Перемишляньскім дня 20 марта с. р. о 9-ій годинї вечером замордовали в хатї двоє жидів, брата й сестру, і виволїкли їх до стайнї, убраних так як в день ходили, отже видко ще не спали. Причиною убийства були мабуть 200 зр. в скрини, котрі убитій дївчинї прислала на весїлє сестра з Америки. Годинника убiйник не взяв, хоч той лежав з грішми. Здає ся, злочинець був місцевий, то бояв ся взяти годинник, аби его не зрадив. На жидів в околици пійшов пострах. По цїлих ночах сьвітять і спати не можуть.

— **З салї судової.** В Бережанах судив суд Маєра Ріша зі Стрілиск за лихварство, обманьства і спроневіреня. Акт обжалованя закинув Рішови 27 ріжних фактів лихви. Він обдирав селян в селах: Ліщинї, Підбурю, Русятичак і Дулибах — і то зовсім так, як его свояк, славний Лейба Зальц, котрого недавно засудили на 3 лїта вязницї і грошеву кару 2000 зр. Побачивши, що не жарти, Ріш старав ся перед розправою посплачувати пошкодованих, що єму, а радше его оборонцям, удало ся. Пошкодованих переслухувано яко сьвідків під присягою. Они зізнали, що Ріш звернув їм 2569 зр. 58 кр. Трибунал увільнив обжалованого від закидів, бо его злочиньства були вже задавнені, лише за одно обманьство і шість випадків лихви засудив его на 8 місяців вязницї і кару грошеву в сумі 1500 зр. Прокуратория державна і суд окружний в Бережанах стараютъ ся всїми силами викорінити лихварство з округа бережаньского, що їм певно удасть ся.

— **Кострубата вівця.** Чоловік, гідний віри, пише нам, що в громадї Задеревач в повітї долиньскім жиє господар Стефан (ми ще не подаєм его прізвища, щоби перед сьвітом его не соромити, але громада буде знати, хто то) — отже він що недїлї і сьвята їздить на фірманку з жидами, або з деревом і пе по коршмах, а его конї голодні зубами дзвонять на болотї під коршмою. От 25 марця в недїлю конї того Стефана стояли коло коршми в Баличах подорожних від 4 год. досьвіта до 10 рано та тілько ірзали з голоду. Аж прийшов війт та згань бив нелюда, що з худоби зарабляє, а на неї забуває, і той нелюд вийшов з коршми з напудреним лобом, запряг конї тай поволїк ся до другого села. Не знати, чи о тім чув его війт, котрий, як знаю, чоловік порядний; може би він забрав того Стефана до Івавової сьвітлицї та казав его з уряду вмити і лоб розчесати тай дав знати отцю духовному, яку має вівцю кострубату.

— **Ловецтво.** Стрільба в руках невправного мисливого то дуже небезпечна розривка, як показує ся з виказу статистичного, поміщеного в Ostdeutsche Rundschau. Подані там числа, зібрані в Чехиї. Після того виказу в р. 1893 в 12.348 громадах стрільцї, що тілько часом занимають ся ловецтвом, звані по нїмецки Sonntagsjäger, вистріляли пересічно по 1000 набоїв. І кого они застрілили? Застрілили 13 старих женщин, 27 мужчин, 7 хлопцїв і 3 дївчат; а зранили 3.014 людий, в більшій части гінців. Що до звірини, то они забили: 3 волів, 11 коров, 132 телят, 275 кіз, 59 диків, 72 овець, 1 барана, 3.671 ловецких собак і 11.419 иньших псів, 8.762 котів, 18 оленів, 455 серен, 149 заяців, 322 куропатв, 26 бажантів, 844 воробців, 2 конї. Відшкодовань заплатили 413.590 зр., винагород за зранене 633.093 зр., лїкарям і адвокатам 172.000 зр. Кар за свою „зручність“ відсиділи 74.088 годин. Той стрілець, що стрілив в комин і збив горнець, то видко лучший був, нїж ті стрільцї від паради: що найменче горнець забив, а не чоловіка.

— **Маєток в горбі.** Париский лїтерат Іван Полїян видав книжку п. з. „Жебрачий Париж“, в котрій подав свої власні обсервациї над правдивими і фалшивими жебраками в столици Франциї. Між иньшим подає він н. пр. таку цікаву вістку: Тому кілька місяців помер жебрак Антоан, котрий через 15 лїт сидїв на сходах церковних. Був то побожний, горбатий чоловік, котрий від рана до вечора клячав. Чим старший був він, тим горб его більшав. Люди милосердили ся і давали все єму милостинї. Одного дня старець, котрого Полїян пізнав підчас „его гостинних виступів на тім сьвітї“, щез зі сходів. „Помер“ — оповідали собі товариші. Нараз сестрінець Антоана зажадав від власти, щоби перед похороном оглянено тїло его вуйка-жебрака. Лїкарі оглянули і пересьвідчили ся, що той горб, над котрим так люди милосердили ся, то була скринка з грішми. Гроший було в нїй аж 96.000 франків.

Телєґрами.

Відень 28 марта. Є. Вел. Цїсар затвердив вибір Ґрібля на бурмістра Відня.

Прага 28 марта. Намістництво розвязало в Лїберцї товариство робітниче під назвою „Омлядіна“.

Рим 28 марта. Директора тутешної монетарнї покалїчив слуга легко ножем, а відтак застрілив ся сам револьвером.

Софія 28 марта. Слїдство виказало, що в недавнім нападї сербскої сторожи погранични на Болгар сторожа та дїлала з припорученя сербского команданта; болгарске правительство домагає ся тепер відшкодованя для потерпівших.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 01	10 41	26	11·11	7·36	—
Підволичиск	6 44	3 20	10 16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·54	3·32	10·40	11 33	—	—
Черновець	6 36	—	10 36	3·31	10·56	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	8 01
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

степеня. Позаяк дорога Марса іде аж далеко поза дорогою нашої землї, то пори року мусять там зовсім природно бути далеко довші, як у нас. На північній півкули Марса триває н. пр. лїто 381 днів, а зима 306 днів, весна 199, а осінь 145 днів. Мимо того що Марс значно дальше від сонця як наша земля, то все таки теплота там досить велика, а пори року розвивають ся там з такою самою силою, як у нас. О тім, щоби цїла ся планета була покрита ледом, нема й бесїди.

Сухої землї єсть на Марсї в порівнаню з землею далеко більше; у нас єсть три рази більше води, як сухої землї, а на Марсї мало що не по рівній части, бо 77 мілїонів квадратових кільометрів сухої землї, а 66 міл. води. На марсовій земли могло би три рази стілько змістити ся людий на земли, хоч на нїм єсть лиш пята часть того простору, що на земли. Суха земля на Марсї єсть майже рівниною. Поверхня Марса зміняє дуже часто свою краску, переважно показує она червонаву як цегла краску; в многих сторонах показує ся замість неї зелена краска, котра часами стає сїра. Дуже часто, особливо близше ід бігунам видко білу краску, котра очевидно походить від сьвіжо упавшого снїгу; зелена же краска каже догадувати ся, що на Марсї знаходять ся ростини, котрі так само як і наші суть зелені.

Вода на Марсї творить моря, озера, заливи і ріки, а наконець ще й якісь — канали. Отсі канали то й найцікавійша та найбільша загадочна річ на Марсї. Ріки, видко, що покручені і тим ширші чим близше до моря, до котрого впадають. Канали знов ідуть по земли простїсенькими лїніями, як колиб їх хто виміряв і викопав; они тягнуть ся по кілька тисячів кільометрів, перетинають ся під всїлякими кутами, але береги їх суть завсїгди однаково далеко від себе, ширина каналів єсть всюди однакова; они сполучають ріки і моря з собою але мимо того устє їх не буває нїколи ширше. Канали ті то найбільша тайна на Марсї. Чи они дїлом природи, чи дїлом якихсь розумних єств? Хто то відгадає! Флямаріон каже, що так само нерозумно було би уважати їх за дїла природи; як коли-б н. пр. хтось з планети Венус дивив ся на землю, видїв тут цїлу сїть шляхів зелїзничих і уважав їх за дїла природи. На то може бути лиш одно природне поясненє цїлої тої сїти ґеометричних каналів, а іменно таке, що їх поробили розумні і мислячі єства, які жиють на Марсї. На підставі численних спостережень прийшли многі звіздарі до того переконаня, що на Марсї лиш дуже рідко паде дощ; за то від часу до часу виливають там ріки і наводняють землю та роблять єї урожайною, подібно як у нас ріка Ніль в Єгиптї. А що рік на Марсї єсть дуже мало і они могли би заливати водою великі простори, то люди, чи ті якісь мислячі єства на Марсї покопали там собі канали та при помочи їх наводнюють землю.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

Звичайні Загальні Збори

Товариства взаїм. обезпечень

„Днїстер"

відбудуть ся **дня 3 н. ст. Мая** (в Четвер) **1894** в великій сали **„Народного Дому"** у Львові. Початок о **годинї 9 перед полуднем.**

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Справоздане Ради надзираючои з билянсом за I рік оборотовий.
2. Справоздане Комісиї ревізийної з рахунків за I рік.
3. Внесеня Ради надзираючої:
   а) в справі роздїлу надвижки доходу;
   б) **в справі зміни постанов** §§. 2, 16, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 33, 34, 36, 37, 46, 51, 58, 67, 69, 71, 81, 88, 89, 96, 97, 101, 103, 104, 105, 109, 110 **статута** і арт. V. постанов впроваджаючих до статута.
4. Вибір: а) 6 Членів Ради надзираючої і 5 заступників;
   б) 3 Членів Комісиї ревізийної і 1 заступника.
5. Означенє числа Членів Ради надзираючої, що мають ся вибрати на слїдуючих звичайних Загальних Зборах.

Президент Ради Надзираючої:

38 *Т. Бережницкий.*

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. I. Вебера.